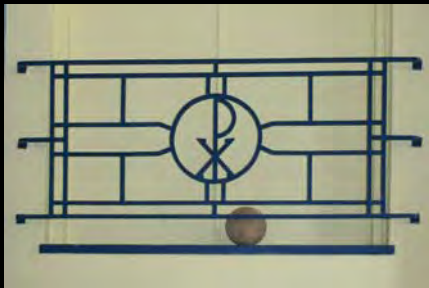

Rosmalen Graafsebaan 172

Bouwhistorische verkenning

ing. A.G. Oldenmenger
M.L.J. Bimmel

Augustus 2006
BAAC rapport 06.233

Bouwhistorie
Archeologie
Architectuurhistorie
Cultuurhistorie

BAAC bv

Rosmalen Graafsebaan 172

Bouwhistorische verkenning

ing. A.G. Oldenmenger
M.L.J. Bimmel

Augustus 2006
BAAC rapport 06.233

Bouwhistorie
Archeologie
Architectuurhistorie
Cultuurhistorie

BAAC bv

Colofon

ISBN: 90-5985-573-6

Redactie: M.L.J. Bimmel
Teksten: ing. A.G. Oldenmenger
Fotografie: M.L.J. Bimmel
Veldwerk: M.L.J. Bimmel
ing. A.G. Oldenmenger

Copyright: Gemeente 's-Hertogenbosch / BAAC bv, 's-Hertogenbosch.

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Gemeente 's-Hertogenbosch en/of BAAC bv te 's-Hertogenbosch.

BAAC bv

Onderzoeks- en adviesbureau voor Bouwhistorie, Archeologie, Architectuur- en Cultuurhistorie.

Graaf van Solmsweg 103
5222 BS 's-Hertogenbosch
Tel.: (073) 61 36 219
Fax: (073) 61 49 877
E-mail: denbosch@baac.nl

Bergsingel 81-85
7411 CN Deventer
Tel.: (0570) 67 00 55
Fax: (0570) 618 430
E-mail: deventer@baac.nl

Inhoud

Voorwoord

1	Beschrijving	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Het exterieur	7
1.3	Het interieur	12
1.4	Draagconstructies	22
2.	De bouwgeschiedenis	23
3.	De waardering	24
3.1	Cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarde	24
3.2	Monumentale waarde	24

Voorwoord

In opdracht van de gemeente 's-Hertogenbosch, heeft BAAC bv (onderzoek- en adviesbureau voor Bouwhistorie, Archeologie, Architectuur- en Cultuurhistorie) te 's-Hertogenbosch, een bouwhistorische verkenning (de lichtste vorm van bouwhistorisch onderzoek) verricht van het voormalige klooster Graafsebaan 172. De directe aanleiding voor dit onderzoek is een bouwplan voor het pand dat sinds enige tijd de status heeft van Gemeentelijk monument. Het rapport heeft het doel de bestaande situatie kort en bondig te beschrijven om vervolgens op basis van deze beschrijving inzicht te kunnen geven in de monumentale waarden. Deze waarden zullen niet alleen in woord, maar ook door middel van kaartmateriaal, inzichtelijk worden gemaakt.

's-Hertogenbosch, augustus 2006

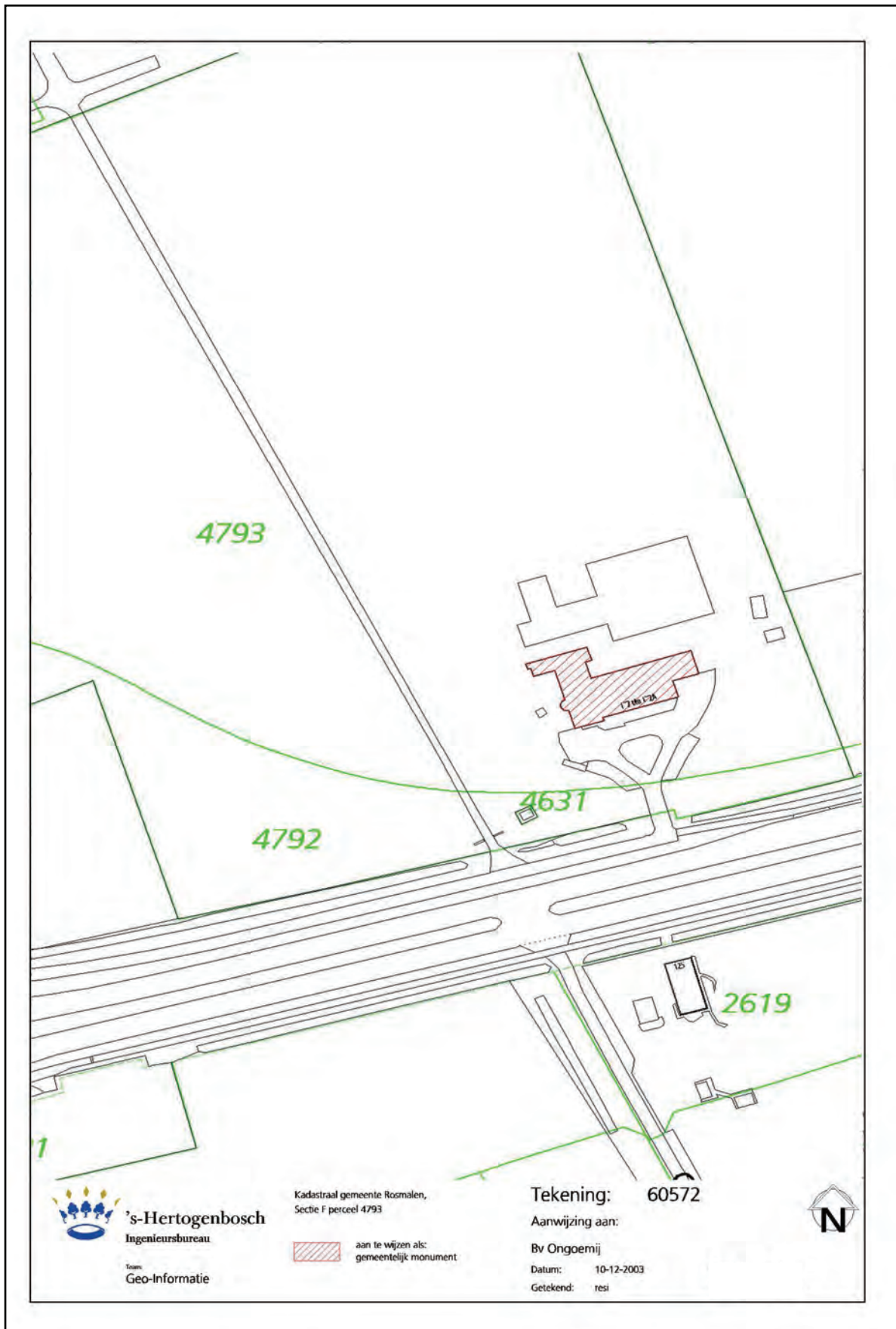
ing. A.G. Oldenmenger
M.L.J. Bimmel

1. Beschrijving

1.1 Algemeen

Het in zakelijk expressionistische stijl ontworpen pand Graafsebaan 172 te Rosmalen is gelegen buiten de bebouwde kom, aan de snelweg A59. In 1932 werd het vrijstaande pand gebouwd als een klooster voor de paters van het Heilige Hart. De architect van kloostergebouw was de Limburgse architect S.J. Dings. Lange tijd was het gebouw een markante verschijning aan de rijksweg N59. Met de opwaardering van deze weg tot snelweg is er voor het voormalige klooster een geluidsscherm geplaatst die het zicht erop grotendeels ontnemt.

Het min of meer L-vormige gebouw heeft de gebruikelijk twee ledige opzet: een deel met voormalige leefvertrekken en een deel met de gebedsruimte. Het langgerekte bouwdeel waar oorspronkelijk de leefvertrekken van de paters waren gesitueerd, is drielaags en met de lange voorgevel gericht op de Graafsebaan. Haaks daarop sluit de T-vormige kapel aan. Op het dak van de kapel is een dakruiter geplaatst. Het eerste bouwdeel heeft een samengesteld schilddak met gesmoorde Tuile du Nord dakpannen. De opzet van dit bouwdeel is eenvoudig en functioneel: een lange gang met aan weerszijden vertrekken. De gang is in het exterieur te onderscheiden door halfronde, met een kegeldak beëindigde afsluiting in de linker zijgevel en de typerende hoge vensters van het afsluitende trappenhuis in de rechter zijgevel. Op deze zijgevel sluit een éénlaags bouwdeel aan dat een eigen voordeur heeft, direct naast de (nood)deur die het trappenhuis ontsluit. Vermoedelijk was dit bouwdeel bestemd voor de keuken, een functie die het bouwdeel in 1990 heeft. Wat opvalt aan de kapel is dat het éénbeukige en met een zadeldak gedekte 'schip' gedeeltelijk is geïntegreerd in vleugel met voormalige leefvertrekken. Onder de kap van het schip is de tweede verdieping van de woonvleugel doorgezet. De nok van het koor is ongeveer twee meter lager gelegen. Op het koor sluiten de gesloten transeptarmen aan waardoor de T-vormige plattegrond ontstaat. Een architectonisch interessant detail is het verschil in de vloerniveau's van het voormalige woondeel en de voormalige gebedsruimte. De kapel heeft een half verdiepte kelder. Onder de woonvleugels bevinden zich rechts een kleine kelder.

Kadastrale situatie in 2003.

De architect van het gebouw is, zoals eerder vermeld, de in Beek geboren architect S.J. Dings (1895-1971). Deze architect is vooral bekend geworden de provincie Limburg. Zijn eerste ontwerpen maakt hij in de jaren twintig. Dit zijn vooral villaontwerpen voor de vermogende inwoners van zijn geboorteplaats. Zo verrijzen aan de Maastrichterlaan enkele villa's van zijn hand. De meeste ontwerpt hij in een zakelijk expressionistische bouwstijl, een stijl die hij ook passend vond voor het klooster van de paters van het Heilige Hart in Rosmalen. Ook in de jaren dertig ontwerpt Dings een groot aantal villa's, waaronder Heirstraat 17 (1932) in Beek, Parklaan 25 (1935) in Sittard en de villa Biejebosj (1932) in Valkenburg. Naast villa's richt Dings zich steeds meer op de kerkelijke bouwkunst, waarmee hij zijn naam definitief vestigde. Vooral in de provincie Limburg maakte hij verschillende ontwerpen voor kerken, kloosters en ook pastorieën. Hij is bijvoorbeeld de architect van de pastorie voor de Martinuskerk in Beek (1929), de pastorie van de Hubertuskerk in Groot Genhout (1933), de Sint Martinus in Horn (1936). Ook na de Tweede Wereldoorlog is Dings actief als architect. Hij ontwerpt in de jaren vijftig de Sint Urbanus in Belfeld (1950) en de R.K. kerk Onbevlekt Hart van Maria in Moorveld (1953).

1.2 Het exterieur

- De voorgevel (zuidzijde)

De voorgevel van het pand heeft een sterke horizontale geleding die niet alleen ontstaat door de lengte van de gevel (23 vensterassen), maar vooral ook voor de in donkere bakstenen uitgevoerde plint, de fors overstekende gootlijsten en het flauw hellende schilddak. De doorgaande rollaag onder de vensters van de tweede verdieping en de afwijkende vensteropeningen op de eerste verdieping dragen bij aan de horizontale expressie van de voorgevel. Uiterst links in de gevel bevindt zich een zes vensterassen breed risaliet, met centraal daarin het spitsboogvormige portaal met de entree tot het gebouw (de voordeur, met historiserend beslag, is oorspronkelijk). De gevel is in Vlaams metselverband, met oranje rode bakstenen opgetrokken. Het voegwerk is verdiept aangebracht. Een kenmerk van de voorgevel is dat de vensterassen niet regelmatig over de breedte van de gevel zijn verspreid. De vensterassen zijn per twee, drie of vier geclusterd. Op basis van deze indeling is de oorspronkelijke, inmiddels voor een klein deel verdwenen, interieurindeling gedeeltelijk te reconstrueren. De brede muurdammen in het exterieur markeren de posities waar oorspronkelijk (en in sommige gevallen ook nu nog) binnenwanden aansloten. In de voorgevel zijn drie typen vensters met houten kozijnen aanwezig. De begane grond heeft zogenaamde B-vensters (ongedeeld onder- en bovenraam) onder een halfsteens rollaag. Net als de rondboogvensters op de eerste verdieping hebben deze vensters een vast onderraam met daarboven een naar binnen kleppend bovenraam. Op de tweede verdieping zijn de vensters aanzienlijk minder hoog. De rechte bovendorpel sluit direct aan op de gootlijst. De vierkante vensters zijn voorzien van naar binnen draaiende ramen. Het éénlaags bouwdeel rechts heeft drie B-vensters. De plint is in het muurwerk doorgezet.

De voorgevel tijdens een inventarisatie in 2003.

De voordeur in de zuidgevel. Het venster links in vermaakt.

- De achtergevel (noordzijde)

Het onderscheid tussen het bouwdeel met de woonvertrekken en de kapel is in de achtergevel duidelijker dan in de voorgevel. Wat aan de achtergevel van de woonvleugel direct opvalt, is dat de vormgeving niet veel afwijkt van de voorgevel. Vanwege de aansluiting van de kapel is de achtergevel beduidend minder breed: de gevel telt totaal zestien vensterassen. In tegenstelling tot de voorgevel zijn alle vensterassen per twee gekoppeld. Dit duidt er op dat de vertrekken aan de noordzijde (achtergevelzijde) oorspronkelijk alle dezelfde breedte hebben gehad. Uiterst rechts wordt het regelmatige patroon van vensterassen doorbroken. De smalle en hoge vensters van staal (typerend voor het bouwen in de jaren dertig) markeren de positie van het trappenhuis. Links daarnaast bevinden zich enkele kleine vensters die horen bij toiletten.

De achtergevel van de kapel heeft een opvallende asymmetrie. Aan weerszijden van de topgevel van de koorsluiting sluiten de lagere gevels van de met een plat dak gedekte transeptarmen aan. Beide gevels hebben een gootlijst. De rechter transeptarm is langer dan de linker. Dit is vermoedelijk om ruimte te creëren voor de deuren naar de half verdiepte kelder.

De koorsluiting heeft een topgevel met in de half verdiepte kelder drie B-vensters onder een halfsteens rollaag. De geveltop is gesierd met een kruis in afwijkend gekleurde, en licht uit het gevelvlak gemetselde bakstenen. Dit kruis vormt samen met de dakruiter de meest duidelijke verwijzing naar het oorspronkelijke gebruik van het gebouw. De gevels van de beide transeptarmen hebben aansluitend een gemetselde trap – de gemetselde plint is in de ombouw van deze trappen doorgezet – die leidt naar een deur met een vast bovenlicht. De deur links is een paneeldeur: vermoedelijk één van de laatste authentieke deuren nog aanwezig in het pand. De rechter transeptarm heeft naast de deur twee stalen vensters, de linkerarm heeft er slechts één.

De gevel van de éénlaags aanbouw heeft een deur met bovenlicht en drie vensters, gelijk aan de overige vensters op de begane grond. De in donkere stenen uitgevoerde plint is in de aanbouw doorgezet.

Een overhoekse foto van het deel van de achtergevel dat hoort bij de woonvleugel. De korte gevel is de rechter zijgevel van het gebouw.

De achtergevel van de kapel. Het kruis is een duidelijke verwijzing naar de oorspronkelijke functie van het gebouw.

- De linker zijgevel (westzijde)

In de westelijke zijgevel wordt de oorspronkelijke kloosterfunctie het meest benadrukt in de architectuur. Dit komt vooral doordat de kapel het grootste deel van de zijgevel beslaat. De overgang van de kapel op de woonvleugel wordt gemarkeerd door een halfronde lichttoren: de afsluiting van de gang.

Het schip van de kapel is over de gehele breedte in het zicht (in tegenstelling tot de oostzijde, waar het schip gedeeltelijk is geïntegreerd met de vleugel met woonvertrekken). De vier traveeën worden in het exterieur van elkaar gescheiden door steunberen die zijn uitgevoerd als pilasters. Daartussen bevinden zich relatief smalle en hoge vensteropeningen onder een halfsteens rollaag. De stalen vensters hebben ongedecoreerd glas-in-lood. Onder de gootlijst bevinden zich vier brede vensteropeningen met keramische raamdorpelstenen. De vensters zijn samengesteld en hebben houten kozijnen. Het koor heeft drie rondboogvensters van staal en een rechte sluiting. Onder de gootlijst van de gevel van de transeptarm bevinden zich twee vensters. In de plint, die in dit geval de positie van de half verdiepte kelder markeert, is ook een vensteropening opgenomen.

De halfronde lichttoren is een opvallend verticaal element in het exterieur. De verticaliteit wordt benadrukt door het kegeldak en de smalle en relatief hoge vensters. Het deel van de gevel rechts van de lichttoren heeft een grote verscheidenheid aan vensters. Op de begane grond is een breed, samengesteld, drieledig venster door middel van een brede rollaag gekoppeld aan drie kleine, vierkante vensters. Op de verdieping zijn drie identieke vensters aanwezig. Onder de lijstgoot bevindt zich een samengesteld venster.

De halfronde lichttoren met stalen vensters en gekleurd glas. Links van de toren de eerste twee traveeën van de kapel.

- De rechter zijgevel (oostzijde)

De rechter zijgevel van het pand, een gevel met een risalerend deel waarop de éénlaags bouwmassa aansluit, is qua detaillering gelijk aan de voor- en de achtergevel. Het Vlaamse metselverband, de in donkere stenen uitgevoerde plint, de gootlijst en de rollaag onder de vensters van de tweede verdieping zijn in overeenstemming met het ontwerp van de hiervoor beschreven gevels. In de zijgevel is ook vastgehouden aan de venstertypologie: B-vensters onder een rollaag op de begane grond, een B-venster onder een rondboog op de eerste verdieping en vierkante draairamen onder de gootlijst. De positie van het trappenhuis aan de kopse zijde van het gebouw, tekent zich in het exterieur duidelijk af door de toepassing van smalle en hoge vensters van staal in het risalerende deel van de gevel. Op de tweede verdieping bevindt zich een serie van vier vensters.

Het éénlaags bouwdeel versterkt de dynamiek van deze gevel. Het linkerdeel van de gevel is blind op de begane grond. Op de eerste verdieping is een rondboogvenster aangebracht. Het ontwerp is typerend voor een kopgevel met ter beëindiging van een gang met aan weerszijden vertrekken, een centraal trappenhuis.

In de oostgevel van de kapel zijn vier geveldelen te onderscheiden. Het geveldeel van het schip, van het koor, van de transeptarm en van een éénlaags bouwmassa

tegen het schip. De deel van de gevel dat bij het schip van de kapel hoort, heeft twee, als pilasters uitgevoerde steunberen. Per travee heeft dit deel gevel een in staal uitgevoerd vierruits venster met daarin glas-in-lood. Onder de gootlijst bevindt zich een vluchtrap en een vierkant venster. Het geveldeel van het koor springt nog geen meter terug, en is voorzien van drie in staal uitgevoerde rondboogvenster. Ook in deze vensters is glas-in-lood toegepast. Het geveldeel van de transeptarm heeft op het niveau van de half verdiepte kelder drie houten vensters onder een rollaag, onder de gootlijst bevinden zich twee stalen vensters, met ook hier aansluitend op de onderdorpels een doorgaande rollaag in het muurwerk.

1.3 Het interieur

- De kelders

De kapel van het pand heeft een half verdiepte kelder, de woonvleugel heeft een relatief kleine kelder. De half verdiepte kelder heeft betonvloeren die op sommige plaatsen is voorzien van een tegelafwerking. De indeling van dit niveau is deels authentiek. Tijdens een verbouwing in de jaren vijftig zijn er wijzigingen aangebracht. Zo is er bijvoorbeeld een binnendeur geplaatst in een opvulling van een oorspronkelijke doorgang onder een rondboog. Verder is goed te zien dat de vloer van de bovengelegen kapel gestort beton is. De bekistingsporen zijn in het materiaal nog zichtbaar.

Jaren vijftig deur in een opvulling van een oorspronkelijke doorgang. Kelderdek met bekistingsporen.

De kelder onder de woonvleugel diende oorspronkelijk voor de opslag van de producten die in de keuken op de begane grond werden verwerkt. Dit deel van het pand ademt, buiten de gevels, nog het meest de sfeer van de jaren dertig. Dit komt vooral door de kenmerkende paneeldeuren die hier zijn bewaard en de horizontale roedeverdeling in de kelderramen. De deur die toegang geeft tot de kelder is gevat in een kozijn met een brede, gebogen profiel. Dit profiel is doorgezet in de hardstenen neuten (die weer deel uitmaken van de plint). Op basis hiervan kan worden vastgesteld dat de deurkozijnen met soortgelijke profilering dateren uit de bouwtijd van het pand. De kelder heeft de authentieke rode tegelvloer met een zwarte plint, een houten steektrap naar de begane grond en een gele wandbetegeling ter plaatse van een voormalige natte zone.

Een authentieke paneeldeur, zoals deze in situ alleen in de kelder nog aanwezig zijn. (afbeelding 20)

De kelder voor de opslag van producten voor de keuken.

- De begane grond en de kapel

In het oorspronkelijke plan van S.J. Dings, zal de begane grond vooral zijn bestemd voor gemeenschappelijke functies. Naast de kapel, de eetzaal en de keuken, zullen er op de begane grond enkele facilitaire vertrekken zijn geweest.

De begane grond van het gebouw heeft een gang met een tegelvloer en een inmiddels grotendeels verwijderd, verlaagd systeemplafond. De vloer bestaat uit rode tegels met langs de muren een in zwarte tegels uitgevoerde band die aansluit op de hardstenen plint. In de plint zijn de neuten van de authentieke deurkozijnen (met de geronde profilering) verwerkt. Alle deuren zijn vernieuwd. Door de verwijdering van het systeemplafond is het oorspronkelijke stucplafond in het zicht gekomen. Deze plafonds zijn zeer sober en hebben enkel een randlijst.

De vertrekken ten zuiden van de gang hebben soortgelijke stucplafonds. Op basis van de randlijsten kan worden vastgesteld dat een deel van de kamerscheidende muren later is aangebracht (hier ontbreekt de randlijst in het plafond). In een aantal vertrekken zijn deze plafonds verdwenen, in andere vertrekken zijn later verlaagde zachtboardplafonds aangebracht.

De met steen afgewerkte betonnen bordestrap aan het einde van de gang is authentiek. De bordessen zijn, net als de gangvloeren, voorzien van een betegeling. De trap ter plaatse van de kapel is op dezelfde manier geconstrueerd en vormgegeven. Deze bordestrap is wel aanzienlijk breder. De trapleuning is niet oorspronkelijk.

De kapel heeft in het schip en in het koor een vloerafwerking van tegels en parket. Op basis van deze variatie in materiaal is de opstelling in kapel nog gedeeltelijk te reconstrueren. De banken stonden op de delen van de vloer die met parket zijn afgewerkt. Net als in de gang is de tegelvloer in rood uitgevoerd, met een zwarte lijst. In afwijking zijn met grijze tegels accenten in deze lijst aangebracht.

De vloer in het koor ligt enkele centimeters hoger. De overgang is geaccentueerd met een triomfboog. De top van deze boog verdwijnt achter het verlaagde systeemplafond. Het oorspronkelijke steengasplafond daarboven is nog gedeeltelijk

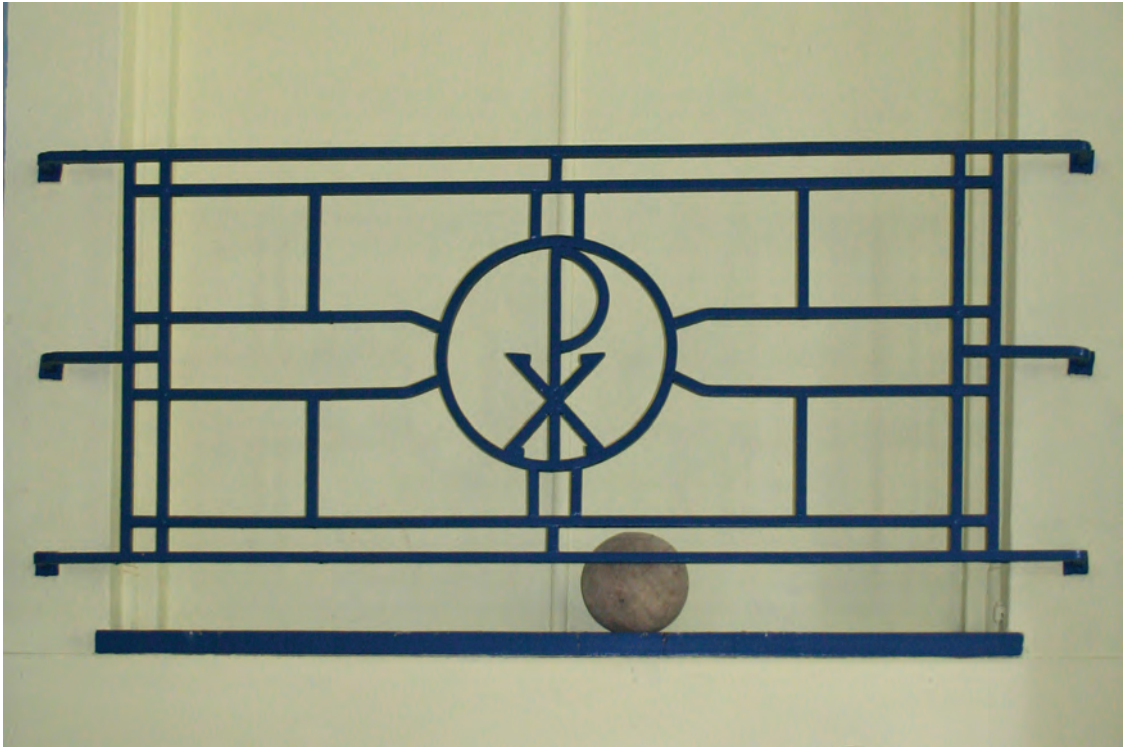
in het zicht. De enige vorm van decoratie die in de huidige toestand nog bestaat is een balkonhekje met daarin de initialen van Jezus Christus en de boognis met de sierstenen afwerking in de koorsluiting. De transeptarmen zijn ongedeelde ruimten voorzien van een parketvloer en een stucplafond met randlijst. De overall in het pand onder de vensters aanwezige radiatoren zijn ook in deze vertrekken present. Kenmerkend voor de jaren dertig is de aansluiting van de hoog geplaatste vensters op het stucplafond. De gang van de rechter transeptarm direct naar het trappenhuis heeft nog een authentieke kastenwand.

De kapel gezien in de richting van het koor. Details zijn de vloer, de triomfboog en de volledig afgewerkte draagconstructie.

De kapel, nu gezien in de richting van het schip. (afbeelding 15)

Een detail van het balkonhekje met een duidelijke verwijzing naar de oorspronkelijke, religieuze functie van het gebouw.

De transeptarm aan de westzijde.

*De gang op de begane grond.
Op basis van de positie van de
deurkozijnen is vast te stellen
dat de vertrekken op de begane
grond aanzienlijk groter waren
dan op de verdieping.*

- De eerste verdieping

Oorspronkelijk zullen op de eerste verdieping de privé-vertrekken van de paters zijn geweest. De indeling is qua structuur grotendeels authentiek en nagenoeg identiek aan de structuur op de begane grond. Er is een lange gang met tegelvloer en stucplafond met in de gangmuren een serie deuren die de vertrekken aan weerszijden ontsluiten. De vertrekken aan de zuidzijde zijn, net als de gang zelf, voorzien van een stucplafond (op plaatsen aan het zicht onttrokken door verlaagde systeemplafonds). De indeling van de vertrekken is niet volledig authentiek. Er is naar verloop van tijd geschoven met de muren die de kamers scheiden. Op één plek is op het stucplafond een afdruk te zien van een scheidingsmuur die later is geplaatst, maar ook alweer verdwenen is.

De gang op de eerste verdieping. Aan weerszijden nog de authentieke deurkozijnen, boven het gedeeltelijk gedemonteerde systeemplafond nog het oorspronkelijke stucplafond.

In de vertrekken ten noorden van de gang ontbreken stucplafonds. De bovenliggende enkelvoudige vloerconstructie is op enkele plaatsen in het zicht.

Een van de vensters in de voorgevel van het gebouw. Let op het sluitingsmechanisme van de bovenramen en de radiatornissen.

Een detail van een van de stucplafonds op riet.

Nogmaals een stucplafond, hier met sporen van een muur die onder het bestaande plafond is aangebracht, en later ook weer is verwijderd.

- De tweede verdieping

De interieurindeling op de tweede verdieping dateert grotendeels uit 1990. In dat jaar werden, ten behoeve van de nieuwe functie, in de woonvleugel nieuwe kamers gerealiseerd, wederom aan weerszijden van een lange gang. De gang heeft vloerzijl, houten plinten en een recent systeemplafond. Het is niet uit te sluiten dat deze indeling ter vervanging van een oudere is aangebracht. Waarschijnlijker is dat deze ruimte oorspronkelijk als open zolder/groeimogelijkheid ongedeeld was. De vertrekken boven de kapel zijn wel oorspronkelijk. Dit is vast te stellen op basis van de deurkozijnen die het kenmerkende gebogen profiel hebben. De doorgang met rondboog naar de ontsluitende gang, is oorspronkelijk. De pui die het trappenhuis afsluit is van later datum. In de vertrekken op de tweede verdieping is een grote variatie aan plafonddafwerkingen te onderscheiden. Er zijn recente systeemplafonds en zachtboardplafonds. Deze laatste komt voor in verschillende patronen. De zachtboard platen zijn diagonaal, recht of verspringend geplaatst.

- De zolder

De zolder is een ongedeelde en onafgewerkte ruimte. Op sommige plekken is een houten draagconstructie aanwezig om de rookkanalen naar de daknok te slepen. De vorm van de kasspanen maakt de zolder, die ontsloten is middels een vaste steektrap, niet geschikt voor enig gebruik. Ondanks dat de kap geen gebruiksfunctie heeft, bevindt zich aan de zuid- en de noordzijde een kleine dakkapel ten behoeve van enige daglichttoetreding.

De tweede verdieping gezien in westelijke richting. Op de voorgrond, links een nieuw deurkozijn. Centraal een oorspronkelijk deurkozijn. De deuren zijn verdwenen.

Op de tweede verdieping zijn nog enkele kamers met een indeling.

1.4 Draagconstructies

- de vloerconstructies

De vloerconstructies van het pand bestaan voornamelijk uit enkelvoudige balklagen. Op sommige plaatsen waar de plafonds zijn verdwenen, zijn deze balklagen in het zicht. De constructie is tegen knikken verstevigd door de toepassing van kruisschoortjes (Andreaskruizen) tussen de balken.

- de kapconstructie

Het samengestelde schilddak van het pand heeft een draagconstructie die bestaat uit een serie houten spanten; zogenaamde enkelvoudige hangwerken. Al de hangwerkspanten zijn authentiek. De gordingen zijn over de spanten gelegd. De kap is voorzien van asbestplaten behoeve van brandwering.

De hangspanten in de kap.

2. De (bouw)geschiedenis

Fase 1: 1932 In 1932 wordt het kloostergebouw voor de paters van het Heilige Hart in Rosmalen gebouwd. Het ontwerp van het gebouw is van de hand van de Limburgse architect S.J. Dings, die in de jaren dertig en vijftig meerdere religieuze gebouwen ontwierp.

Fase 2: 1950-70 Verlaagde plafonds, wijzigen indeling van de kamers en een aantal deuren.

Fase 2: 1990 Het pand wordt verbouwd tot asielzoekerscentrum. Vooral in het interieur worden wijzigingen aangebracht.

Fase 3: 2006 Het pand verliest haar functie als asielzoekerscentrum en wordt gerenoveerd.

3. De waardering

3.1 Cultuurhistorische waarde

Het kloostergebouw vertegenwoordigt een sociaal-culturele waarde als een van de kloosters in de voormalige gemeente Rosmalen.

3.2 Monumentale waarde

Categorie 1: hoge monumentale waarde

- Er moet vanuit bouwhistorisch oogpunt worden gestreefd naar volledig behoud van hoog gewaardeerde elementen.
- Aanpassingen zijn alleen te billijken wanneer daarmee de bestaande monumentale waarde, of de beleving daarvan, wordt versterkt.
- Noodzakelijk geachte ingrepen dienen met zorg uitgevoerd te worden waarbij de architectuur van het pand bepalend is.

Categorie 2: positieve monumentale waarde

- Er moet vanuit bouwhistorisch oogpunt naar worden gestreefd om zoveel mogelijk positief gewaardeerde elementen te behouden.
- Aanpassingen zijn vanuit bouwhistorisch oogpunt mogelijk wanneer het karakter en de bepaalde monumentale waarden zoveel als mogelijk blijven bestaan of worden versterkt.

Categorie 3: indifferente monumentale waarde.

- Vanuit bouwhistorisch oogpunt bestaan er geen argumenten om het behoud van indifferent gewaardeerde elementen na te streven.
- Wijzigingen of zelfs sloop behoren zonder voorbehoud tot de mogelijkheden.

3.2.1 **Het exterieur**

Het nog grotendeels in authentieke staat verkerende exterieur van het gebouw heeft hoge monumentale waarde als voorbeeld van de in de jaren dertig kenmerkende zakelijke variant van de expressionistische bouwstijl. Deze zakelijkheid is passend voor de bestemming van het gebouw: klooster voor de paters van het Heilige Hart. De bestemming alsmede de oorspronkelijke interieurindeling is in het exterieur, voornamelijk in de clustering van de verschillende typen vensters, duidelijk af te lezen, hetgeen van een specifieke waarde is. Het exterieur heeft tevens monumentale waarde als een voorbeeld van het werk van de vooral in Limburg actieve architect S.J. Dings.

3.2.2 **Het interieur**

- Interieurindeling

De structuur van de oorspronkelijke interieurindeling is tot op heden redelijk goed bewaard. De scheiding tussen de verblijfsvertrekken en de kapel (het trappenhuis en de lichttoren) vormt de kern van het ontwerp van de architect en komt ook nu nog goed tot uiting. Hieraan wordt daarom een hoge monumentale waarde toegekend. Ook de indeling van de woonvleugel is in hoofdlijnen (vertrekken aan weerszijden van een lange gang) trouw aan het oorspronkelijke ontwerp. De indeling van de vertrekken

zelf is veelal gewijzigd door het plaatsen en/of verwijderen van tussenmuren. Aan de gangmuren wordt, als structuurbepalend element positieve monumentale waarde toegekend. Dezelfde waarde wordt toegekend aan binnenmuren die oorspronkelijk zijn. Deze oorspronkelijkheid is vast te stellen op basis van de aansluiting van deze muren en wanden op de nog resterende stucwerkplafonds. Vertrekken die na 1932 zijn gerealiseerd, vertegenwoordigen als zodanig geen monumentale waarde. De indeling van de kapel heeft hoge monumentale waarde om typologische- en cultuurhistorische gronden.

Aan de indeling in de half verdiepte kelder wordt geen waarde gehecht vanwege de puur functionele en (mede daarom) vrij onbeduidende grondslag. De provisiekelder vertegenwoordigt hoge monumentale waarde vanwege de authenticiteit en de aanwezigheid van oorspronkelijke indeling en de paneeldeuren waardoor een beeld is te schetsen van het oorspronkelijke aanzien van de gangen op de bovengelegen niveau's.

- Interieurafwerkingen

Het overgrote deel van de interieurafwerkingen is recent. Aan deze interieurafwerkingen wordt geen monumentale waarde toegekend.

Op enkele plaatsen zijn authentieke vloerafwerkingen aangetroffen. De vloer in de kelder en de vloer van de voormalige kapel vertegenwoordigen een monumentale waarde. De vloer in de kapel wordt hoog gewaardeerd omdat de afwisselende afwerking met hout en met tegels inzicht geeft in de oorspronkelijke inrichting van de kapel en daarmee direct verwijst naar het gebruik ervan. De vloertegels in de kelder vertegenwoordigen positieve monumentale waarde als een laatste restant van een authentieke vloerafwerking die typerend is voor het gebruik van de kelders, hetzelfde geldt voor de provisierelken in de kelder.

In het pand zijn verschillende verlaagde plafonds aangetroffen, veelal van zachtboard. Al deze plafonds zijn als indifferent aangemerkt vanwege de weinig duidende materialen en vormgeving en de veel voorkomendheid. Bouwhistorisch zijn de plafonds enkel interessant als getuige van verbouwingen in de jaren vijftig en zeventig.

De oorspronkelijke stucplafonds in de gang en de vertrekken ten zuiden van de gang vertegenwoordigen een positieve monumentale waarde als een laatste restant het kloosterinterieur dat op basis van de afwerking als sober kan worden gekenschetst.

- Interieurelementen

Belangrijke, en voor de structuur bepalende elementen in het interieur vormen de trappenhuisen. Beide trappenhuisen hebben daarom, en vanwege de authentieke staat waarin zij zich grotendeels bevinden, een hoge monumentale waarde toegekend gekregen. Met name de aansluiting van de kapel op het bordes van de hoofdtrap kan als een verbijzondering worden aangewezen.

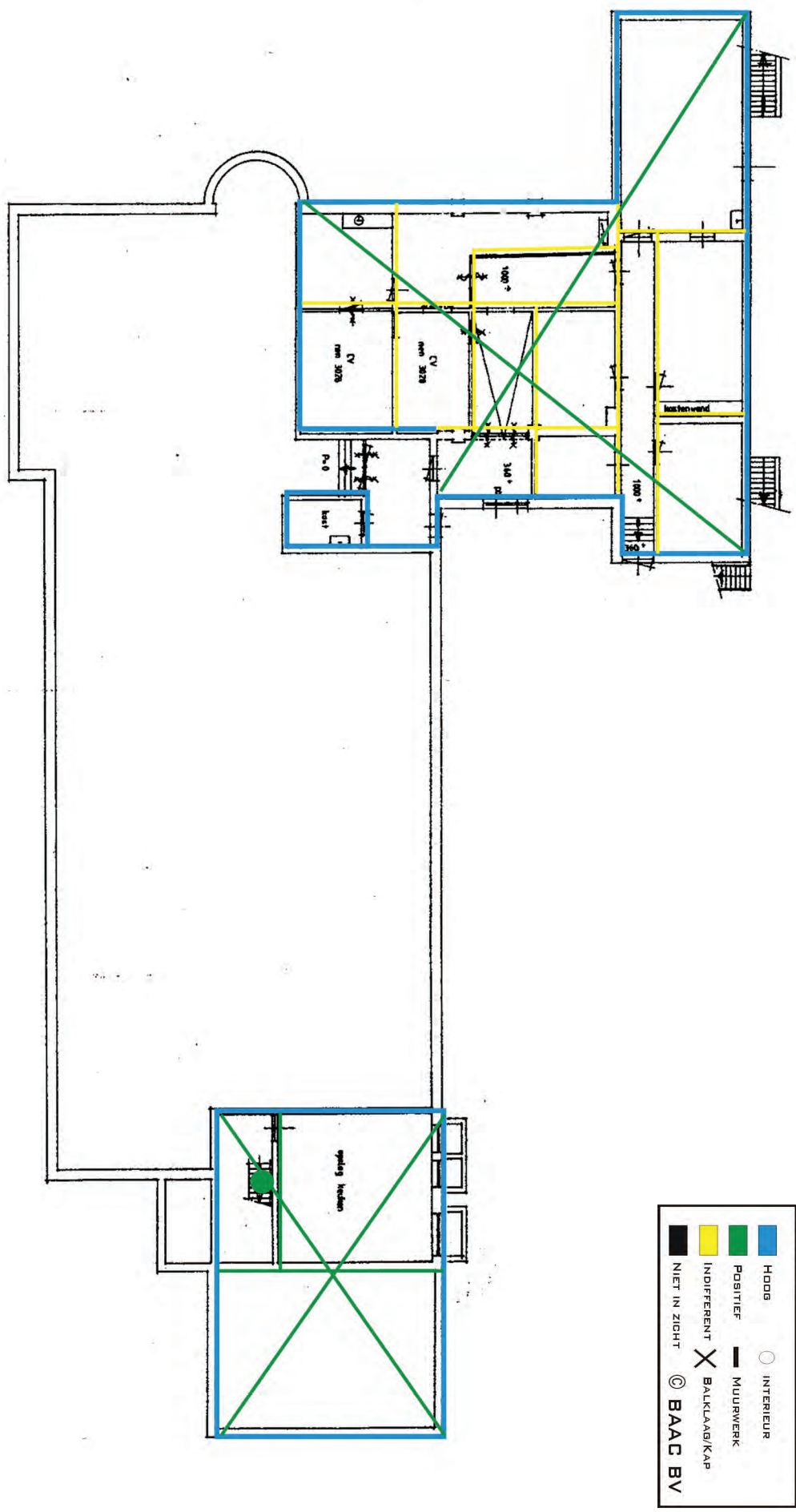
In het pand zijn verder nauwelijks interieurelementen bewaard gebleven waaraan monumentale-, bouwhistorische-, of cultuurhistorische waarde kan worden gehecht. In het pand zijn nog enkele authentieke paneeldeuren aanwezig (vooral in de half verdiepte kelder en de kelder). Het meest waardevolle interieurelementen in de kapel zijn het siermetselwerk in de sluiting en het hekje met daarin de initialen van Christus.

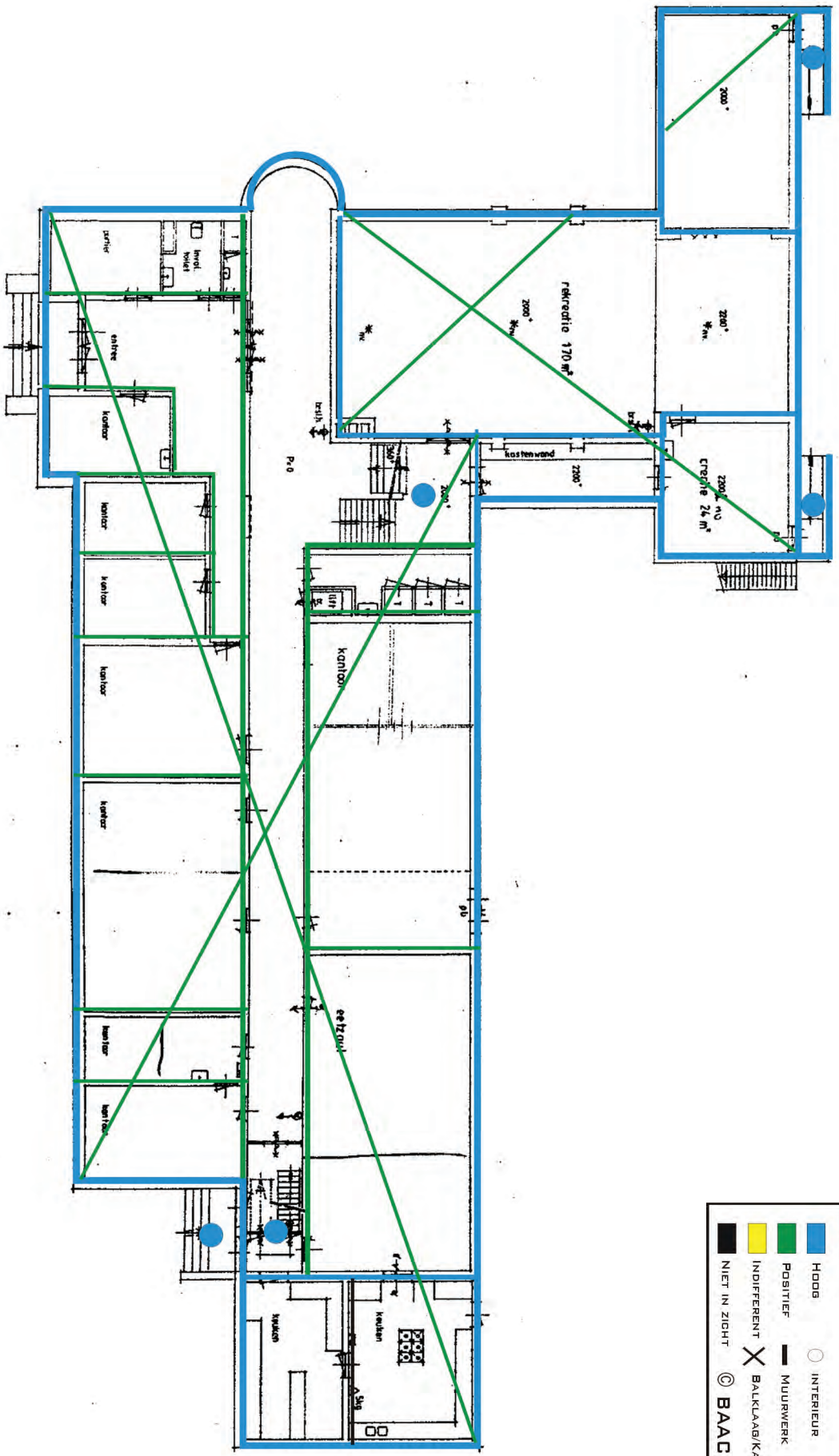
3.2.3 De vloer- en kapconstructies

Vloerconstructies en kapconstructie hebben positieve monumentale waarde toegekend gekregen vanwege de authenticiteit, maar vooral als een wezenlijk, constructief onderdeel van een monumentaal gebouw, ondanks dat de

constructiewijze en het materiaalgebruik als veelvoorkomend en weinig bijzonder kan worden gekenschetst.

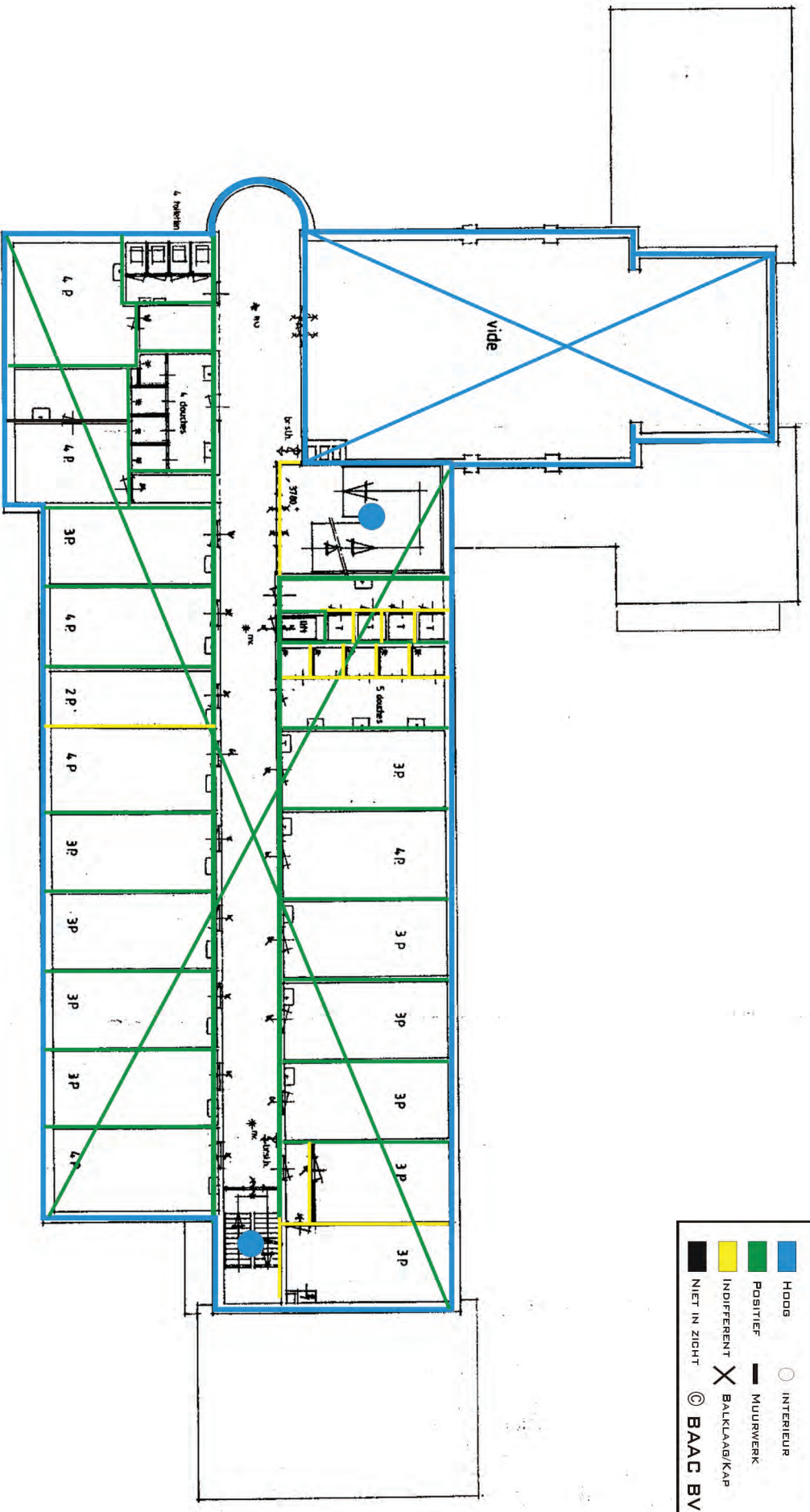
Kelder

LEGENDA			
■	HOOG	○	INTERIEUR
■	POSITIEF	—	MUURWERK
■	INDIFFERENT	X	BALKLAAG/KAP
■	NIET IN ZICHT	©	BAAC BV

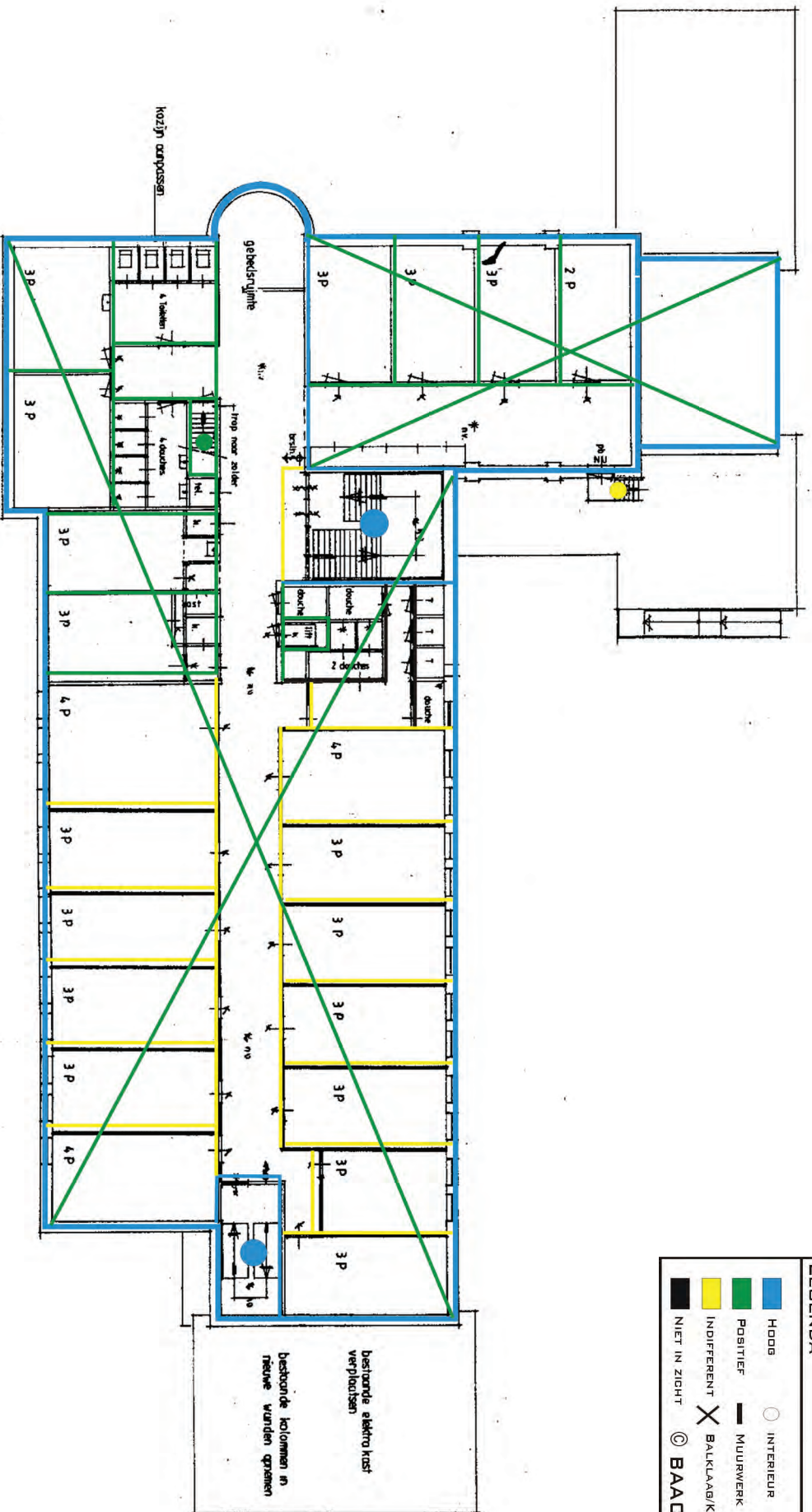
Begane grond

LEGENDA	
HOOG	INTERIEUR
POSITIEF	MUURWERK
INDIFFERENT	BALKLAAG/KAP
NET IN ZICHT	© BAAC BV

Eerste verdieping

LEGENDA			
	HOOG		INTERIEUR
	POSITIEF		MUURWERK
	INDIFFERENT		BALKLAAG/KAP
	NIET IN ZICHT		BAAC BV

Tweede verdieping